

DR
K3NC2R1
HUS4T

DR
Symfoni
Orkestret
Danish National
Symphony Orchestra

Torsdag 14. maj kl. 19.30

Dausgaard & Faust

*DR SymfoniOrkestret
Dirigent: Thomas Dausgaard
Solist: Isabelle Faust, violin*

PRO GRAM

Torsdag 14. maj kl. 19.30

DR Koncerthuset,
Koncertsalen

DR SymfoniOrkestret

Dirigent: Thomas Dausgaard

Solist: Isabella Faust, violin

Koncertmester:
Soo-Jin Hong

Koncerten sendes
i P2 Koncerten søndag
17. maj kl. 12.15

Richard Wagner (1813-1883) Tristan og Isolde, Forspil og Liebestod (1857-59)

Varighed: ca. 18'

Alban Berg (1885-1935) Violinkoncert, "Til minde om en engel" (1935)

- I Andante. Allegretto
- II Allegro. Adagio

Varighed: ca. 28'

Mød musikken:

Der er koncertintroduktion kl. 18.30-18.55 i foyeren med P2-værten Esben Tange der fortæller om programmet og interviewer medvirkende fra koncerten

I koncertpausen vil der være cd-salg i foyeren, hvor aftenens solist Isabella Faust signerer cd'er, og publikum desuden har mulighed for at købe orkestrets seneste cd-udgivelser.

Pause ca. 20.20

Bohuslav Martinu (1890-1959) Symfoni nr. 6, Fantaisies symphoniques (1951-53)

- I Lento – Allegro – Lento
- II Poco allegro
- III Lento

Varighed: ca. 29'

Tristan og Isolde er Wagners monument om den største kærlighed. En kærlighed så stor, at den ikke kan rummes i levende live, men må føre til døden som forløsning.

Richard Wagner: Tristan og Isolde - Forspil og Liebestod

Af Jens Cornelius

”Eftersom jeg aldrig har nydt kærlighedens sande glæde, vil jeg rejse et monument, hvor denne kærlighed for en gangs skyld skal blive fuldstændig tilfredsstillet,” skrev Wagner om sin skelsættende opera *Tristan og Isolde*.

Allerede i operaens første akkord slår Wagner fast, at *Tristan og Isolde* drejer sig om ufravigelige beslutninger. ”Tristan-akkorden” har man døbt operaens første, urovækkende akkord, der ankommer og forsvinder på en måde, der slet ikke står noget om i lærebøgerne. Akkorden får hele romantikkens tonesprog til at synke sammen i syndig fryd, hvorefter Wagner trækker fuldbyrdelsen ud i fire timer.

I sidste akt ligger Tristan døende på sit eget slot. Han ved, at han kun vil få det bedre, hvis Isolde kommer til ham. Da hun ankommer, flår han sine forbindinger af og dør, mens han synger hendes navn. Isolde samler sine sidste kræfter i den berømte slutscene, ”Liebestod”, inden hun dør – lykkelig – af kærlighed.

• Historien om Tristan og Isolde bygger på et sagn, der har været kendt siden 1100-tallet.

I sit koncertstykke *Forspil og Liebestod* har Wagner syet operaens begyndelse og slutning sammen. Det kan lade sig gøre, fordi det berømte forspil med Tristan-akkorden faktisk rummer alt materialet for de følgende timers musik, også kulminationen med Isoldes dødscene fire timer senere.

Wagner lavede dette koncertsammendrag i 1859. Da havde han slet ikke skrevet de mellemliggende timers opera, men hans vision var så stærk, at han allerede var i stand til at kondensere det endnu ufærdige værk.

Alban Berg: Violinkoncert

Alban Bergs tolvtonemusik er generelt mere berygtet end elsket, men hans violinkoncert er simpelthen gribende smuk. Det er et af 1900-tallets hovedværker, der med sin længselsfuldhed når langt ind i lytterens hjertekule.

Berg var i færd med at komponere sin store opera *Lulu*, da han modtog en bestilling på en ny violinkoncert. Kort efter fik han budskabet om den 18-årige Manon Gropius' død. Pigens forældre, Alma Mahler og arkitekten Walter Gropius, hørte til Wiens kulturelite, og Berg havde et faderligt forhold til den unge pige. Rystet over hendes død gav han violinkoncerten undertitlen "Til minde om en engel".

• **Alban Berg døde pludseligt af en blodforgiftning, blot otte måneder efter hans "engel", Manon Gropius.**

Violinkoncerten er i to satser, der hver er underdelt i to kontrasterende dele. 1. sats begynder blidt som en kærlig beskrivelse af et karismatisk og blomstrende væsen, og også den anden halvdel af satsen hentyder til livet. Alban Berg citerer en østrigsk folkemelodi, og i en passage danser musikken ligefrem vals. 2. sats er meget voldsommere, og fortvivlelsen hober sig op. Efter et dramatisk klimaks kommer trøsten som sendt fra oven: Stille hører man J.S. Bachs salme *Es ist genug* (Det er nok) snige sig ind i musikken. Salmen begynder i soloviolin og fortsætter som en dialog med klarinetterne.

Berg har ligefrem skrevet teksten ind i partituret: "Det er nok. Forlød mig, Herre, hvis du vil. Jeg farer med fred til Himlens hus, og min jammer bliver på jorden. Det er nok." Med disse skjulte trøsteord falder violinkoncerten til ro.

Tolvtoneteknikken var blevet opfundet af Bergs lærer Arnold Schönberg, og de første tolvtoneværker var meget dogmatiske. I sin violinkoncert er Alban Berg nået til en meget fri anvendelse. Inden for dogmet kan han endda rumme den samme udsættelse af salmemelodien, som Bach havde lavet 200 år tidligere.

Grunden til, at mødet kan lade sig gøre, er, at salmens fire første (og meget særprægede) toner er de samme som de sidste fire toner i den tolvtonerække, Berg har lagt til grund for hele værket. Berg har med andre ord 'fundet' Bachs symbolske salme i sin egen musik.

Bohuslav Martinu: Symfoni nr. 6, *Fantaisies symphoniques*

Den tjekkiske komponist Bohuslav Martinu levede halvdelen af sit liv i udlandet. I 1940 flygtede han til USA, og sine sidste år levede han i Schweiz. Eksilet gav Martinu et skæbnefællesskab med hans afdøde kollega Dvořák, der i begyndelsen af 1900-tallet havde befundet sig i USA og længtes stærkt efter fædrelandet.

Symfoni nr. 6 blev skrevet i USA og Frankrig i årene 1951-53. Det er Martinus sidste og mest usædvanlige symfoni. Faktisk tvivlede han på, om den kunne kaldes en symfoni. Derfor gav han den titlen *Fantaisies symphoniques*, (Symfoniske fantasier). Dels fordi musikken er et flow af musikalske associationer, og dels som reference til Berlioz' berømte *Symphonie fantastique*. Musikken er mere optaget af klanglige tilstande end af tematisk arbejde. Nogen egentlig form syntes Martinu heller ikke, at symfonien havde. "Der er noget, der holder den sammen," sagde han drilsk – "men jeg ved ikke, hvad det er."

Symfonien har tre satser, og hver udspringer af samme minimale tretoners-motiv, der dukker op i indledningens virkelige hvirvelklange. Hver af de tre satser bruger temaet på helt forskellig vis. Det er musikalsk metamorfose i yderste konsekvens. Martinu antydede til sine venner, at der er skjult citater og henvisninger til hans eget liv i musikken. På den måde minder Martinus afskedsymfoni om et andet og mere berømt værk: Sjostakovičs sidste symfoni, nr. 15, fra 1975, der også er fuld af citater fra et levet liv. Det vigtigste tema hos Martinu spilles af en solocello i begyndelsen af 1. sats. Det er et citat fra Dvořáks *Requiem*, musik, der peger på hjemlandets – og Martinus' – sørgelige skæbne. I 2. sats finder man et citat fra Martinus egen *Feldmesse*, skrevet i 1939 som hyldelse til tjekkoslovakiske soldater, og i finalen hører man den tjekkiske nationalsalme *Skt. Wenzel-hymnen*.

Martinu citerer også hele 14 takter fra sin opera *Julietta*, der udspiller sig i en tvetydig blanding af fantasi og virkelighed. Hans egen forklaring på citatet var, at det passede fint ind i sammenhængen, og at hvis han aldrig mere fik sin opera at høre, kunne han da i det mindste nyde disse få takter. Til slut lukkes drømmeverdenen ned af motivet fra requiet. Med tre stille akkorder slutter det gådefulde og yderst virtuose afskedsværk, hvis nøjagtige afkodning kun findes dybt inde i komponistens erindringer.

• Martinu skrev utroligt mange værker, bl.a. seks symfonier, syv strygekvartetter, 30 operaer og balletter og flere end 20 solokoncerter.

Dirigent

Thomas Dausgaard

Thomas Dausgaard er en af Skandinaviens førende dirigenter. Han er chefdirigent for Det svenske Kammerorkester, 1. gæstedirigent for Seattle Symfoniorkester i USA og æresdirigent for DR SymfoniOrkestret.

For et par måneder siden blev Thomas Dausgaard udnævnt til ny chefdirigent for BBC's skotske Symfoniorkester. Han tiltræder posten i 2016. Derudover gæstedirigerer han orkestre over hele verden og er højt anerkendt for sin på én gang dynamiske og analytiske stil.

- Dansk dirigent, født 1963 i København
- Chefdirigent for Det svenske Kammerorkester siden 1997
- Udnævnt til chefdirigent for BBC's skotske Symfoniorkester fra 2016
- Æresdirigent for DR Symfoni-Orkestret, hvor han 2004-2011 var chefdirigent

Dausgaards kalender har aldrig været så tæt fyldt som nu: De kommende uger skal han dirigere Liverpool Filharmonikerne, Tokyo Metropolitan Orkestret, Odense Symfoniorkester og São Paolos fremragende symfoniorkester i Brasilien – alle steder med musik af enten Sibelius eller Carl Nielsen, hvis 150-års-fødsels-dage i år giver Dausgaard, en sand ekspert i denne musik, ekstra meget at lave.

Med Det svenske Kammerorkester, som han har ledet siden 1997, giver han nogle af tidens mest interessante nyfortolkninger af 1800-tallets musik. Den symfoniske arv fra Beethoven frem til Tjajkovskij, Dvořák og Wagner får en musikalsk blodtransfusion af energi pga. Dausgaards historisk orienterede læsning af partiturerne.

Thomas Dausgaards store diskografi er nået op over 50 albums. Med DR SymfoniOrkestret har han indspillet bl.a. Langgaards 16 symfonier, operaen *Antikrist* samt værker af Per Nørgård. Med Det svenske Kammerorkester har han indspillet alle symfonier af Beethoven, Schubert og Schumann. På vej er en Brahms-serie og albums med ny musik af Pelle Gudmundsen-Holmgreen og Bent Sørensen.

Solist

Isabelle Faust

• Tysk violinist, født 1972 i Esslingen

• En af tidens bedste violinister, prisbelønnet for både for sit solospil og som kammermusiker

Omsider kan DR Koncerthuset for første gang præsentere en af verdens allerbedste violinister, Isabelle Faust fra Tyskland. En solist, der i pagt med en fornem tysk musikertradition kompromisløst bruger sine talenter i komponisternes tjeneste.

Hun er født i Esslingen i nærheden af Stuttgart og er uddannet i Tyskland. Hendes karriere har været en stadig udvikling uden de urolige spring og hop, som meget unge debutanter ofte oplever. I 20'erne vandt hun en række talentpriser, og siden er hendes kunstneriske format bare vokset.

Isabelle Faust koncentrerer sig om det vægtigste og mest krævede repertoire, der findes for violinister. Dels de store klassikere af Bach, Beethoven og Brahms, dels det 20. århundredes musik og de helt nye værker fra vor tid.

Hun optræder kloden rundt med et uhyre aktivt program – over 120 koncerter om året. De seneste måneder har hun både spillet med Berliner Filharmonikerne og London Symfonikerne, givet kirkekoncerter i Tyskland og været solist i Bolivia.

Hun er en fantastisk kammermusiker, der har et tæt samarbejde med den russiske pianist Alexander Melnikov og den franske cellist Jean-Guihen Queyras. Når det passer til musikken, anvender de historiske instrumenter, og Isabelle Faust skifter de moderne stålstrengte på sin Stradivarius fra 1704 ud med historisk korrekte tarmstrengte.

Isabelle Fausts udgivelser ligger hver gang højt på listen over årets bedste. Bl.a. kan nævnes en komplet indspilning af Beethovens violinsonater, et blændende album med solosonater af Bach og en indspilning af Alban Bergs Violinkoncert – den nyligt afdøde dirigent Claudio Abbado valgte netop Isabelle Faust, da han på en af sine sidste cd'er indspillede Alban Bergs mesterværk.

HVAD, HVOR OG HVORDAN I DR KONCERTHUSET

Restauranten: Supplér din koncertoplevelse med en hyggelig og lækker middag i DR Koncerthusets Restaurant. På dr.dk/koncerthuset kan du læse mere om restauranten og månedens menu. Det er nødvendigt at reservere bord i forvejen, og det kan gøres på adressen book1bord@dr.dk eller telefonisk på 35206360 (hverdage 12-16).

Garderoben er bemandet, gratis og befinder sig ved indgangen samt i foyeren. Af sikkerhedshensyn er det ikke tilladt at medbringe overtøj og store tasker i koncertsalen.

Pausedrinken kan bestilles og forudbetales i baren inden koncerten – så står den klar til dig i pausen.

ZERVED: På koncertdagen kan du også købe din pausedrink ved hjælp af en smartphone:

1. Download gratis "Zerved" (via app-store eller Google Play)
2. Bestil og betal
3. Hent din drink i vores "Zerved-bar"

Parkeringen: For at minimere ventetiden i forbindelse med udkørsel efter koncerten kan du betale din parkeringsbillet ved siden af DR Koncerthusets Kundecenter (ved indgangen) inden koncerten eller i pausen.

Rundvisninger: DR har en række rundvisningstilbud og tilpasser gerne rundvisninger efter dine behov. Besøg drkoncerthuset.dk.

Udlejning/konferencer: DR Koncerthuset danner en unik og professionel ramme om ethvert arrangement. Læs mere på DR Koncerthusets hjemmeside eller kontakt os direkte på lejkoncerthuset@dr.dk.

Gruppearrangementer: DR Koncerthuset kan altid skræddersy et gruppearrangement til dig, fx en middag med rundvisning og efterfølgende koncert. Du kan kontakte os på 35206100 eller på adressen gruppesalg@dr.dk og få et uforpligtende tilbud.

FÅ NYHEDER OM DR KONCERTHUSET

Nyhedsbrevet: Få alle nyheder om kommende koncerter, konkurrencer og specialtilbud direkte i din indbakke. Tilmeld dig på drkoncerthuset.dk.

Facebook: Koncerthuset Klassisk er også på Facebook. Her kan du få krydderier til din koncertoplevelse, kommentere, stille spørgsmål og få svar med det samme. Følg os på www.facebook.com/koncerthusetklassisk.

DRs koncertvirksomhed støttes af blandt andre:

A.P. Møller Fonden
Augustinus Fonden
Beckett-Fonden
Bikubenfonden
Carl Nielsen og Anne Marie Carl-Nielsens Legat
Det obelske Familiefond
FrederiksbergFonden
Nordeafonden